

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи академічного письма

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 8 від 2 грудня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи академічного письма
Викладач (-і)	Лещук Г.В., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(067)2559984
Е-mail викладача	halyna.leshchuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/eb7055bd0267e7686b54
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку університетської освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Дисципліна «Основи академічного письма» передбачає: – розуміння процесів, що відбуваються в освіті України, основних тенденцій суспільного розвитку; – усвідомлення практичної цінності та важливості академічної доброчесності; – здійснення аналізу інновацій у сфері утвердження моральних цінностей у навчальних процесах і науковій діяльності; – вивчення зарубіжного досвіду лідерства у вищій школі; – оволодіння навичками усного і писемного наукового мовлення; – набуття досвіду збирання і вивчення фактів, продукування різножанрових наукових текстів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є формування компетенцій з питань академічної доброчесності, розуміння основних принципів академічної доброчесності та її значення для іміджу закладу вищої освіти, моральних і правових норм та наслідків їхнього порушення; опанування методами і технологіями створення наукових авторських текстів, які мають високий рівень оригінальності. В умовах інформаційного суспільства актуальним стає вміння репрезентувати результати своїх досягнень унікально і грамотно.</p> <p>Курс «Основи академічного письма та професійна доброчесність» для тих, хто хоче навчитися створювати тексти, які мають високий рівень оригінальності й успішно проходять перевірку наявності плагіату.</p> <p>Предметом вивчення курсу «Основи академічного письма» є правила та етичні норми поведінки в академічному середовищі, принципи і нормативно-правові засади академічної доброчесності, види прояву недоброчесності, наукове авторське письмо, технології створення якісних наукових статей, курсових і дипломних робіт. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:</p> <p>знати: правила академічної культури та академічного письма; принципи академічної доброчесності, основи організації академічного тексту та його композицію;</p> <p>вміти: запобігати проявам академічної недоброчесності; визначати ознаки та типи наукових статей, тактику та стратегію аргументації; формулювати й доводити власні думки, гіпотези й висновки; оперувати поняттями «науковий стиль», «науковий текст», «академічна комунікація», «академічне письмо»; академічно грамотно обґрунтовувати актуальність теми, висвітлювати стан розроблення проблеми, формулювати об'єкт, предмет, мету й завдання; оформлювати академічний текст відповідно до властивих для української мови норм, дотримуючись принципів академічної доброчесності;</p> <p>здатен продемонструвати: репрезентаційні й аргументаційні форми мовлення в академічній комунікації; застосування лексико-синтаксичних засобів та граматичних категорій у підготовці наукових текстів; володіти навичками: використання термінології для формування текстів тез і наукових статей, прийомів логіки та риторики для побудови системи аргументації та доведення в академічному тексті; самостійно вирішувати проблеми створення якісних академічних робіт з дотриманням принципів академічної доброчесності.</p>	

Результати навчання:

Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

Компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
лекції	16	6
практичні	14	4
самостійна робота	60	80

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
4	071 Облік і оподаткування	другий	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
Тема 1. Засади вищої освіти. Основні поняття, підходи і завдання курсу 1. Засади вищої освіти. 2. Заклад вищої освіти: Університет від класичного до сучасного. 3. Концепції класичного університету. 4. Університет як корпорація; корпоративна етика; партнерство «студент – викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація». 5. Академічна мобільність.	2/1	2/-	8/10
Тема 2. Академічна доброчесність і її порушення. Кодекси честі 1. Академічна культура, академічна доброчесність. 2. Академічна культура й етика у вищій освіті. 3. Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу. 4. Інтелектуальна свобода.	2/1	2/1	8/10
Тема 3. Академічна доброчесність і академічна нечесність 1. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента. 2. Academic Integrity (академічна порядність; академічна цілісність) через поєднання фундаментальних цінностей: чесності, довіри, поваги, справедливості, відповідальності. 3. Академічна нечесність. 4. Основні прояви академічної нечесності (Academic Dishonesty) – табу в академічному світі. Кодекси честі. 5. Сучасні вітчизняні й зарубіжні професійні кодекси (прикладі).	2/1	2/1	8/10
Тема 4. Інтелектуальна власність та її порушення 1. Інтелектуальна власність. Авторське право. 2. Відкритий доступ до знань. 3. Інтелектуальна власність у постіндустріальному й інформаційному суспільстві. 4. Міжнародні договори із забезпечення авторського права, чинні на території України. 5. Українське законодавство про інтелектуальну власність. 6. Різноманіття об'єктів авторського права. 7. Можливості й правила використання інтелектуальної власності.	2/1	2/-	8/10
Тема 5. Плагіат у масовій культурі Плагіат. 1. Розуміння плагіату з античності до сьогодні. 2. Академічне положення про запобігання плагіату. 3. Плагіат у цифровому світі. 4. Різноманіття видів плагіату.	2/1	2/-	12/10

<p>Тема 6. Наукове мовлення. Культура спілкування.</p> <p>Текст</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Науковий стиль. 2. Стили сучасної української мови; сфера застосування, мета, мовні засоби. 3. Мовні засоби наукового стилю. 4. Усна й писемна форми наукового стилю. 5. Наукова лексика; фахова мова. 6. Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації. 7. Усне мовлення. Публічний виступ, презентація, доповідь. 8. Контакт з аудиторією, риторичний інструментарій, засоби емоційного впливу й переконання. Навички академічної дискусії, полеміки. 9. Писемне мовлення. Основні жанри наукового мовлення. 10. Мистецтво читати, аналізувати, критично осмислювати прочитане 	2/1	2/-	4/10
<p>Лекція 7. Цитата. Покликання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правила цитування й оформлення покликань. 2. Цитата. 3. Збереження особливостей авторського написання при цитуванні (орфографія, пунктуація, виділення тощо). 4. Бібліографічне покликання. 5. Національні правила оформлення бібліографічних покликань. 6. Міжнародні стилі оформлення бібліографічних покликань, особливості використання; гуманітарні та суспільні науки. 	2/-	2/1	4/10
<p>Лекція 8. Бібліографічний пошук</p> <p>Бібліографічний пошук.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Укладання бібліографії дослідницької роботи. 2. Каталоги. Бібліографія Пошук інформації. 3. Робота з каталогами бібліотек. 4. Робота з онлайнкаталогами; онлайн-каталоги українських. Пошук інформації в Інтернеті. 5. Пошук в Google, Google Scholar, Google Books. 6. Типи та види пошуку. 7. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери. 	2/-	-/1	8/10
Разом	16/6	14/4	60/80

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система оцінювання 100 бальна: 50 протягом семестру, 50 за залік.</p> <p>Зараховано – “відмінно” (90-100 балів)– студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>Зараховано – “добре” (70-89 балів) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>Зараховано – “задовільно” (50-69 балів) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>Незараховано (менше 50 балів) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p> <p>Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none">– поточне оцінювання в кожному навчальному семестрі (15 %);– виконання модульних контрольних робіт (15 %);– домашня контрольна робота (10%);– тестування в Системі дистанційного навчання (10 %);– обсяг балів за екзамен (50 %). <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті (студент повинен отримати п’ять і більше оцінок) шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Якщо студент пропустив заняття (лекційні чи практичні) без поважної причини та без відома викладача – він зобов’язується відпрацювати їх.</p> <p>У будь-якому випадку студенти зобов’язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Також за рішенням кафедри обліку і оподаткування здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, URL: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf)</p>
--	---

Вимоги до письмових робіт	Відповідно до навчального плану, студент виконує дві модульні контрольні роботи. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння студентами теоретичних положень курсу. Окремим видом письмової роботи є домашня контрольна робота метою якої є набуття практичних навичок щодо формування планових та звітних калькуляцій, відображення виробничих витрат на рахунках бухгалтерського обліку, розподілу між об'єктами калькулювання загальновиробничих витрат тощо. У разі відсутності здобувача з поважних причин при написанні контрольної (модульної) роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного семінарського (практичного, лабораторного) заняття. При неявці здобувача у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль).
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінки за практичне заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Максимальну оцінку 50 балів студент може отримати протягом семестру, 50 балів за залік. Мінімальним допуском до заліку є 25 балів.
Методи навчання	Наочні методи навчання - ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео). Інтерактивні методи навчання - ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді, дискусії, мозковий штурм, ігровий метод).
Методи навчання	Практичні методи навчання - передбачають виконання задач та вправ), які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань. Інноваційні методи навчання - поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентісний метод, проектно-дослідницький метод, використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів. Зокрема інструменти Google, програми Canva, Prezi, Kahoot, Mentimeter. Методи дистанційного навчання - ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications, Google Meet.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Основи академічного письма» складає 60 годин. Студентам пропонується виконання протягом семестру завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Карпатського національного університету імені В. Стефаника https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/eb7055bd0267e7686b54). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.

7. Політика курсу

Письмові роботи: студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений для контролю самостійної роботи період згідно графіку навчального процесу.

Академічну заборгованість студент здає відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Вживати їжу та напої під час занять в аудиторії забороняється (крім води або за медичними показаннями).

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил.

Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а "нб" округляється.

Індивідуальні завдання виконуються відповідно до затверджених кафедрою вимогах.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, довідка від лікаря з зазначенням періоду хвороби).

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Академічне письмо : навчальний посібник / укладачі : Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв: НУК, 2022. 116 с. URL: <https://cutt.ly/Fe6RnH8T>
2. Академічне письмо: навч. посібник / уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130с. URL: <https://cutt.ly/2e6RRgah>
3. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с. URL: <https://cutt.ly/de6RTGx2>
4. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. і перероб. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2024. 143 с. URL: <https://cutt.ly/ve6RP0le>
5. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій) : навчально-методичне видання. Луцьк : Вежа, 2021. 48 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20241/1/akadem_mart.pdf (дата звернення 10.01.2025).
6. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.
7. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти/ Г.Ф.Хоружий. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2017. – 320 с.
8. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г.Сорокіної, А.Є.Артюхова, І.О.Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
9. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С.Е.Важинський, Т.І.Щербак. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.

Додаткова література:

1. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) – Американські Ради. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/>.
2. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Назва з екрану. – Режим доступу: <https://kmvodpmd.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/18/2019/11/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D1%87%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>
3. Про Етичний кодекс ученого України. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf.
4. Committee on Publication Ethics: (COPE): Promoting integrity in research publication. – Назва з екрану. – Режим доступу: publicationethics.org/.
5. Plagiarism.org – Best Practices for Ensuring Originality in Written Work. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.plagiarism.org/.
6. Академічне письмо та бібліографія - Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.
7. Українські наукові журнали: Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: usj.org.ua/.
8. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах: DSpace. – Назва з екрану. – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/16051>.
9. Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет-ресурсів. – Назва з екрану. – Режим доступу: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDVqvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>.
10. Стилі оформлення бібліографічних посилань для міжнародних публікацій. Ч. 1. – Назва з екрану. – Режим доступу: https://library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliografichnykh.
11. CiteThisforMe. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.citethisforme.com/>.
12. VAK.in.ua - Автоматичне оформлення джерел по ВАК України. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.vak.in.ua/>.
13. Закон України «Про вищу освіту». Верховна Рада України: офіц. сайт. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
14. Закон України «Про авторське право та суміжні права». Верховна Рада України: офіц. сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>.
15. Положення про порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. СМЯ НАУ ПР 06.30 (14) – 01 – 2021. URL: <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2022/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%20V8.pdf>.
16. Ділова українська мова: навч. посіб. / С. В. Литвинська, А. В. Сібрук, Г. І. Онуфрійчук, Х. М. Стецик. К.: НАУ, 2021. 124 с.

17. Сібрук А.В., Литвинська С.В. Стилiстичнi фiгури як конектори лiнгвiстичної композицiї наукового тексту // *Інформація, комунікація, суспільство 2021* [електронний ресурс]: Матеріали 10-ї Міжнародної наукової конференції ICS-2021. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. – С. 121-122.

18. Перезовова І. В., Лещук, Г. В. (2025). Розвиток соціальної відповідальності бізнесу, професійної етики спеціалістів в галузі економіки та маркетингу в контексті інноваційних викликів для креативної економіки. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*, (17). DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15277356>

19. Лещук, Г. (2026). Професійна етика бухгалтерів: сучасні принципи та проблемні аспекти. *Сталій розвиток економіки*. (6 (57)). С. 683-687. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-57-94>

Викладач _____

_____ Лещук Г.В.